

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

สุขภาพดีไม่มีขาย อยากได้ต้องร่วมสร้าง

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

Department of Medical Sciences

ISO 9001:2015 Certified ปีที่ 31 ฉบับที่ 5 เดือนพฤษภาคม 2560

ประชุมความร่วมมือการวิจัยด้านวัณโรคระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น

แพทย์หญิงมยุรา กุสุมภ์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข พร้อมด้วยนายแพทย์สุขุม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และผู้ทรงคุณวุฒิจากกรมควบคุมโรค ร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยโตเกียวและศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ริเคน ในการวิจัยด้านวัณโรคระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น ภายใต้โครงการ SATREPS “Integrative human and pathogen genomic information for tuberculosis control” ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีทางพันธุศาสตร์การแพทย์ เพื่อตรวจหาลักษณะทางพันธุกรรมของคนและเชื้อวัณโรค ช่วยให้อาจวินิจฉัยเร็ว วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ.2560

เรื่องในฉบับ

หน้า

- ผู้บริหารสาธารณสุขที่มีผลงานดีเด่นและเปี่ยมคุณธรรม ประจำปี 2559

2

- มะแว้งเครือ ผล ขับเสมหะ แก้ไอ

2

- กรมวิทย์ฯ เร่งวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีพันธุศาสตร์การแพทย์ เพิ่มประสิทธิภาพการรักษาเชื้อวัณโรค

3

- กรมวิทย์ฯ ร่วมกับสภาอุตสาหกรรม และ SME ส่งเสริมผลิตภัณฑ์สมุนไพร เครื่องสำอาง ยาแผนไทย ยาแผนปัจจุบัน

4

- กรมวิทย์ฯ ขยายเครือข่ายภาคเหนือสู่งานคุ้มครองผู้บริโภค

5

- รอบรู้กรมวิทย์ฯ

6-7

- คุณภาพของเครื่องวัดความดันโลหิตสูง

8

- กรมวิทย์ฯ เร่งพัฒนาชุดทดสอบตรวจหาแอนติบอดีเชื้อไวรัสซิกา

9

- การเฝ้าระวังการกลายพันธุ์และการดื้อยาของเชื้อ HIV ทั่วโลก

9

- กรมวิทย์ฯ ย้ายยาคัดน้ำในบ่อสีดำที่ อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส

10

- ลุ้นรับรางวัลคำถามประจำฉบับ

11

- ระวัง!.... “ยาแผนปัจจุบัน” ปนปลอมในอาหาร

12

มะแว้งเครือ ผล ขับเสมหะ แก้วโอ

ชื่อทางวิทยาศาสตร์ *Solanum trilobatum* L.
วงศ์ SOLANACEAE
ชื่ออื่นๆ แข้ว้งเคียว หมากแข้ง มะแว้งขม มะแว้งเคียว

ลักษณะของพืช มะแว้งเครือ เป็นไม้เถาขนาดเล็ก มีกิ่งก้านระเกะระกะ มีหนามโค้งงอแหลมคมทั่วทั้งต้น ใบเดี่ยวเรียงสลับหรือเป็นกระจุกตามปลายกิ่ง ใบรูปไข่ป้อม โคนใบมน ปลายใบมน ขอบใบหยักเว้า ก้านใบยาว ดอกช่อกระจุกสั้นๆ ออกตามซอกใบบริเวณใกล้ๆ ยอด สีม่วงชมพู กลีบเลี้ยง โคนกลีบเชื่อมติดกัน ปลายแยกเป็น 5 แฉก ติดทน กลีบดอก โคนกลีบเชื่อมติดกัน ปลายแยกออกเป็น 5 กลีบ แผ่กางออกอยู่ในระนาบเดียวกัน เนื้อกลีบย่นเล็กน้อย เกสรเพศผู้ 5 อัน สีเหลือง ก้านชูเกสรสั้นแยกกัน มีช่องเปิดตอนปลาย เกสรเพศเมีย รังไข่อยู่เหนือวงกลีบ ผลกลม อวบน้ำ ผิวเรียบ เกลี้ยง สีเขียวมีลายกระขาว เมื่อสุกเปลี่ยนเป็นสีแดง เนื้อนุ่ม เมล็ดกลมแบน มีจำนวนมาก

ประโยชน์ทางยา ผลขับเสมหะ แก้วโอ ขับปัสสาวะ เบาหวาน ช่วยเจริญอาหาร บำรุงเลือด ท้องอืดท้องเฟ้อ ริดสีดวง ขับลม

ลักษณะของเครื่องยา ผลแห้ง รูปค่อนข้างกลม สีน้ำตาลอ่อนถึงสีน้ำตาลเข้ม แข็ง ผิวย่น แตกหักง่าย ชิ้นที่แตกหักมีลักษณะของเปลือกผลที่บาง มีเมล็ดจำนวนมาก สีน้ำตาล ขนาดเล็ก แบน มีกลิ่นฉุน

ข้อมูลจาก หนังสือเครื่องยาสมุนไพรไทย
สถาบันวิจัยสมุนไพร

บก. บอกกล่าว

ฉบับเดือนพฤษภาคม 2560

ช่วงนี้อากาศเปลี่ยนแปลงบ่อย ต้องดูแลร่างกายเป็นพิเศษนะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไข้หวัด ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้เฝ้าระวังการกลายพันธุ์ของเชื้อไข้หวัดใหญ่ และนำมารายงานให้ท่านผู้อ่านได้ติดตามทุกเดือน

สำหรับกิจกรรมในช่วงเข้าสู่ฤดูฝนนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังคงมีกิจกรรมทางการค้นคว้าวิจัยมากมาย และเฝ้าระวังภัยสุขภาพให้กับผู้บริโภคอย่างต่อเนื่อง อาทิ การร่วมมือวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีพันธุศาสตร์การแพทย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาเชื้อไวรัสโรค การขยายเครือข่ายภาคเหนือลงงานคุ้มครองผู้บริโภค การร่วมมือกับสภาอุตสาหกรรม และ SME ส่งเสริมผลิตภัณฑ์สมุนไพร เครื่องสำอาง ยาแผนไทย ยาแผนปัจจุบัน การเฝ้าระวัง “ยาแผนปัจจุบัน” ปนปลอมในอาหาร รวมถึงการตรวจวิเคราะห์น้ำ ในบ่อน้ำเสีย ที่จังหวัดนราธิวาส ผลเป็นอย่างไรติดตามอ่านฉบับ ... สวัสดิ์

บรรณาธิการ

กก.วรวิทย์ กิตติวงศ์สุนทร

รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
ผู้บริหารสาธารณสุขที่มีผลงานดีเด่น
และ เปี่ยมคุณธรรม ประจำปี 2559

ผลงานดีเด่นที่สำคัญ

การค้นคว้าพบการใช้ตะกั่วบัดกรีในตู้น้ำเย็นที่ใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศ และพบสารตะกั่วปนเปื้อนในน้ำดื่มของนักเรียน ผลักดันให้ยุติการใช้ตู้น้ำเย็นที่ไม่ปลอดภัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้อำนาจห้ามผลิต จำหน่ายตู้น้ำเย็นที่ใช้ตะกั่วบัดกรี และต่อมาได้ขยายไปยังหม้อก๋วยเตี๋ยว หม้อต้มกาแฟ ภาชนะที่สัมผัสกับอาหารมิให้ใช้ตะกั่วบัดกรีด้วยเช่นเดียวกัน สามารถป้องกันการบริโภคสารตะกั่วในกลุ่มประชาชนได้อย่างน้อยกว่า 20 ล้านคน

การค้นพบ ชุดตรวจ HIV ให้ผลลบสูง ซึ่งหน่วยงานรัฐจัดใช้ในการตรวจคัดกรองเลือดของผู้บริจาคเลือดให้กาชาดจังหวัดต่างๆ แจ้งเตือนภัยเร่งด่วนให้งดใช้ และนำไปสู่การกำหนดมาตรฐาน ชุดตรวจ HIV ที่จะอนุญาตให้จำหน่ายในประเทศไทยต้องผ่านการประเมินตามเกณฑ์มาตรฐานเครื่องมือแพทย์

การศึกษาพบว่าอายุการปลูกสมุนไพรยาสูบเห็ดเทศในบัญชียาหลักแห่งชาติ ตั้งแต่ 9 เดือนขึ้นไปจึงจะมีสารสำคัญออกฤทธิ์เป็นยาที่มีสรรพคุณได้ จึงเป็นมาตรฐานในการเก็บวัตถุดิบยาดังกล่าวต้องมีอายุเกินกว่า 9 เดือนขึ้นไป และต่อมาได้พัฒนาชุดตรวจสอบคุณภาพยาสูบเห็ดเทศสำหรับโรงพยาบาลที่เป็นสถานที่ผลิตยาได้ใช้ตรวจสอบปริมาณสารสำคัญออกฤทธิ์

กรมวิทย์ฯ เร่งวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีพันธุศาสตร์การแพทย์ เพิ่มประสิทธิภาพการรักษาเชื้อวัณโรค

กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยโตเกียวและศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ริเคน (Riken Center for integrative Medical Sciences) ในการวิจัยด้านวัณโรคระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น ภายใต้โครงการ SATREPS “Integrative human and pathogen genomic information for tuberculosis control” ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีทางพันธุศาสตร์การแพทย์ เพื่อตรวจหาลักษณะทางพันธุกรรมของคนและเชื้อวัณโรค ช่วยให้อาการของโรคเร็ว ทำให้รู้ผลเชื้อวัณโรคได้อย่างรวดเร็วภายใน 2 วันจากเดิม 5 สัปดาห์ ตามแบบมาตรฐานที่ได้ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันและสามารถให้ยาได้เหมาะสม แก่ผู้ป่วยวัณโรคด้วย

ศ.คลินิกเกียรติคุณ นายแพทย์ปิยะสกล สกลสัตยาทร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า แต่ละปีประเทศไทย มีผู้ป่วยวัณโรคประมาณ 120,000 ราย เสียชีวิตประมาณ 10,000 ราย และมีผู้ป่วยวัณโรคดื้อยาอย่างน้อย 2,200 ราย กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้การยุติวัณโรคเป็นเป้าหมายสำคัญ ในยุทธศาสตร์ชาติ (ด้านสาธารณสุข) ตั้งเป้าหมายลดจำนวน ผู้เสียชีวิตให้ได้ปีละ 9,000 ราย โดยเน้นการนำเทคโนโลยีและ ยาใหม่มาใช้ในการวินิจฉัยและรักษาวัณโรค สนับสนุนการใช้ เทคโนโลยีให้เหมาะสมอย่างพอเพียงและยั่งยืน เร่งสร้างสิ่งใหม่ ใช้การวิจัยเป็นหลักสำคัญในการดำเนินกลยุทธ์ยุติวัณโรค ซึ่ง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษาวิจัย และพัฒนานวัตกรรมในการป้องกันและรักษาวัณโรค มีการร่วมมือ

กับมหาวิทยาลัยโตเกียวและ Riken Center for integrative Medical Sciences ในการวิจัยด้านวัณโรค ภายใต้โครงการ SATREPS “Integrative human and pathogen genomic information for tuberculosis control” เพื่อนำเทคโนโลยี ทางพันธุศาสตร์การแพทย์ มาใช้ตรวจหาลักษณะทางพันธุกรรม ของคนและเชื้อวัณโรค ทำให้การวินิจฉัยโรคได้รวดเร็วขึ้น สามารถ เลือดยาและปรับขนาดยาต้านวัณโรคให้เหมาะสม ส่งผล ให้ประสิทธิภาพการรักษาดีขึ้น และลดการเกิดผลข้างเคียง จากยาต้านวัณโรค

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์ กล่าวเพิ่มเติมว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์โดยมีหัวหน้า คณะคือ แพทย์หญิงมยุรา กุสุมภ์ ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวง สาธารณสุข ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ กรมควบคุมโรค ได้เดินทาง เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่น ที่มหาวิทยาลัยโตเกียวและศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ริเคน ตลอด จนได้ศึกษาฐานการผลิต การควบคุมคุณภาพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ วัคซีนบีซีจีสำหรับป้องกันการติดเชื้อวัณโรคในเด็ก ณ Japan BCG Laboratory ช่วยให้เกิดปฏิบัติการการเกิดผลข้างเคียง ภายหลังการได้รับวัคซีน และศึกษาฐานการควบคุมวัณโรค ณ Research Institute of Tuberculosis และ Fukujiji Hospital และแลกเปลี่ยนความรู้และแนวทางการควบคุมการระบาดของ วัณโรค โดยเน้นการถ่ายภาพรังสีทรวงอก เพื่อค้นหาผู้ป่วย วัณโรคและผู้ป่วยในกลุ่มเสี่ยงเป้าหมาย เช่น ผู้ต้องขัง ผู้ติดเชื้อ เอชไอวี และผู้ป่วยเรื้อรัง นอกจากนี้ยังดูระบบหอดูแลผู้ป่วยติดเชื้อ วัณโรคด้วยหลายขนานตลอดจนระบบบันทึกข้อมูลการเคลื่อนย้าย ผู้ป่วยวัณโรค เก็บเป็นข้อมูลสำหรับการสอบสวนโรคต่อไป

“ประเทศญี่ปุ่นมีมาตรการสำคัญในการควบคุมวัณโรคคือ การกำหนดให้วัณโรคเป็นโรคติดต่อตามกฎหมาย ผู้ป่วยจะได้รับการ รักษาเป็นผู้ป่วยในของโรงพยาบาลจนกว่าตรวจไม่พบเชื้อวัณโรค ในเสมหะ โดยใช้ระยะเวลาเฉลี่ย 2-3 เดือน ดังนั้นการมีระบบการ รักษาที่ใช้ผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางการควบคุมวัณโรคที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาเทคโนโลยีมารองรับการตรวจวินิจฉัยและรักษาร่วมกับการ บังคับมาตรการทางกฎหมายอย่างเข้มงวด เป็นปัจจัยหลักทำให้ ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศเดียวในโลกที่ลดอุบัติการณ์วัณโรคอย่าง รวดเร็วกว่าร้อยละ 10 ต่อปี ซึ่งการศึกษาและสร้างความร่วมมือ กับมหาวิทยาลัยโตเกียวและศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ริเคนในครั้งนี้ เป็นแนวทางสำคัญของประเทศไทยที่จะเอาความก้าวหน้า ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์มาใช้ในการพัฒนาการควบคุมวัณโรค ส่งผลให้ประเทศไทยสามารถยุติปัญหาวัณโรคและผู้นำด้าน เทคโนโลยีทางการแพทย์ในภาคพื้นอาเซียน” นายแพทย์สุชมกล่าว

สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ ... รายงาน

กรมวิทย์ฯ ร่วมกับ สภาอุตสาหกรรม และ SME ส่งเสริมผลิตภัณฑ์สมุนไพร เครื่องสำอาง ยาแผนไทย ยาแผนปัจจุบัน

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เชิญ
ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ SME ด้านสมุนไพร
เครื่องสำอาง ยาแผนไทย และยาแผนปัจจุบัน มาประชุมเพื่อหา
แนวทางร่วมกันในการพัฒนาประเทศ ตามนโยบายเมืองไทย 4.0

นายแพทย์สุภูมิ กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์
การแพทย์ เปิดเผยว่า เมื่อไม่นานมานี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
ได้เชิญผู้แทนจากสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ประชุมหารือเพื่อร่วมกัน
ส่งเสริมสนับสนุนงานด้านสมุนไพร เครื่องสำอาง ยาแผนไทย และ
ยาแผนปัจจุบันให้ได้มาตรฐาน เพื่อจะได้ตอบสนองความต้องการ
ของผู้ประกอบการในเรื่องต่างๆ โดยมี **การจัดทำตำรามาตรฐาน
ยาสมุนไพรไทย (Thai Herbal Pharmacopoeia)** เพิ่มชนิด
และรายการมากขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์ในการขึ้นทะเบียนยา และ
การส่งออกต่างประเทศ โดยจะย่นระยะเวลาในการจัดทำ และ
ครอบคลุมมากขึ้น รวมทั้งจะได้ลำดับความสำคัญของ
ชนิดสมุนไพรที่สามารถพัฒนาเพื่อการส่งออก **การบริหารจัดการ
สารมาตรฐาน สารเคมี** ซึ่งจำเป็นต้องใช้ในการตรวจวิเคราะห์

เวลาส่งสินค้าไปต่างประเทศ แต่หาซื้อยาก และสารมาตรฐาน
บางชนิดก็ไม่มีจำหน่าย ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง กรมวิทยาศาสตร์
การแพทย์จะเป็นศูนย์กลางสนับสนุนสารมาตรฐานให้ผู้ประกอบการ
การฝึกอบรมให้ความรู้ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะเรื่องการควบคุม
คุณภาพการผลิตสมุนไพร เครื่องสำอาง ยาแผนไทย และยาแผน
ปัจจุบัน **การให้บริการวิจัยทางห้องปฏิบัติการ** เช่น การทดสอบความ
คงตัว การวิจัยทางคลินิก การศึกษาพิษวิทยา โดยกรมวิทยาศาสตร์
การแพทย์จะจัดให้บริการแบบเหมาจ่าย (package) ครอบคลุม
หลายตัวอย่าง **การพัฒนาชุดทดสอบ** เพื่อให้ผู้ประกอบการนำไป
ใช้ตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบ หรือผลิตภัณฑ์ได้เองในเบื้องต้น
การจัดทำฐานข้อมูลวิจัยที่เข้าถึงได้ง่าย เพื่อสามารถนำไปใช้ในการ
พัฒนาผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการได้ **การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ
สมุนไพร** ชนิดที่หายาก ขาดแคลน และเป็นสายพันธุ์ที่มีคุณภาพสูง
เพื่อให้ได้วัตถุดิบเพียงพอ เพิ่มโอกาสในการส่งออกผลิตภัณฑ์
ซึ่งเรื่องนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มีส่วนสมุนไพร 3 แห่งสำหรับ
การเพาะกล้าพันธุ์ และส่งให้ภาคเอกชนนำไปปลูกต่อได้
เพิ่มช่องทางการประสานงานกับภาคเอกชนเพื่อให้สามารถ
ติดต่อกันได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวต่ออีกว่า ได้มอบ
หมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในกรม ได้แก่ สถาบันวิจัยสมุนไพร
สำนักยาและวัตถุเสพติด สำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย
สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ ศึกษาแนวทางในเรื่องดังกล่าว
และให้เร่งดำเนินการในส่วนที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
มีองค์ความรู้อยู่แล้ว โดยร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ในการประสาน
ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการไทยให้สามารถแข่งขัน
ทั้งภายในและต่างประเทศได้ ซึ่งการให้การสนับสนุนส่งเสริม
ผู้ประกอบการดังกล่าวจะช่วยให้เกิดการสร้างงานในประเทศ และ
สร้างรายได้จากการส่งออกให้กับประเทศ ซึ่งตรงกับยุทธศาสตร์
การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้วยกลยุทธ์
เสริมสร้างศักยภาพให้องค์กรในการยกระดับองค์ความรู้ งานวิจัย
พัฒนา และนวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
และของประเทศ

กรมวิทย์ฯ ย้ายเครือข่ายภาคเหนือ ลุยงานคุ้มครองผู้บริโภค

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ย้ายเครือข่ายวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนด้านการคุ้มครองผู้บริโภคให้ครอบคลุมภาคเหนือมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ชุมชนสามารถเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์ที่ไม่ปลอดภัยได้ด้วยตัวเอง สร้างความเข้มแข็ง และสุขภาพที่ดีของคนในชุมชนได้อย่างยั่งยืน และใช้เป็นแนวทางดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภคในระดับชุมชนที่เป็นฐานในการขับเคลื่อนระบบสุขภาพของประเทศไทยได้ดียิ่งขึ้น

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ได้ดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลในการส่งเสริมให้ชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนมีสุขภาพดีแบบยั่งยืน จึงได้จัดโครงการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีสู่ชุมชน ภายใต้นโยบายวิทยาศาสตร์การแพทย์สู่ชุมชน (Community Medical Sciences : ComMed Sci.) มาตั้งแต่ปี 2558 โดยร่วมมือกับ แผนงานพัฒนาวิชาการและกลไกคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ภาคประชาสังคม สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี (สอน.) และสถานีอนามัยพระราชทานนาม ในการสร้าง อสม.นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ตำบลละ 2 คน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับการค้นหาข้อมูลผลิตภัณฑ์ที่ไม่ปลอดภัยในแอปพลิเคชันหน้าต่างเตือนภัยสุขภาพบนโทรศัพท์มือถือ และการทดสอบความปลอดภัยด้วยชุดทดสอบอย่างง่าย เพื่อเป็นผู้นำในการขยายความรู้สู่ อสม.ในหมู่บ้านอื่นๆ

ในตำบล ซึ่งไม่เพียงแต่จะลดความเสี่ยงต่อความเข้มแข็งของชุมชนแล้ว คาดว่าจะเป็นจุดเริ่มต้นสร้างการเปลี่ยนแปลงด้านการคุ้มครองผู้บริโภคโดยชุมชนได้ ซึ่งจะช่วยให้บรรลุเป้าหมายด้านสุขภาพของประเทศ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย จึงได้ร่วมมือกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และศูนย์วิชาการคุ้มครองผู้บริโภค จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จัดการอบรมโครงการขับเคลื่อนเครือข่ายวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนเพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ในเดือนพฤษภาคม 2560 โดยขยายเครือข่ายวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนให้เต็มพื้นที่

ทุกตำบล ในอำเภอที่สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรชนานวมินทราชินี และสถานีอนามัยพระราชทานนามตั้งอยู่ ซึ่งจะทำให้มี อสม.วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนเพิ่มขึ้นกว่า 1,900 คน ส่งผลให้มีการการดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภคในพื้นที่ภาคเหนือครอบคลุมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยังสามารถนำข้อมูลการตรวจสอบความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์สุขภาพมาจัดทำแผนการเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์สุขภาพโดยบูรณาการข้อมูลจากฐานข้อมูลหน้าต่างแจ้งเตือนภัย เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการคุ้มครองผู้บริโภคในระดับชุมชนที่เป็นฐานในการขับเคลื่อนระบบสุขภาพของประเทศได้ดียิ่งขึ้น

“การสร้างความเข้มแข็งภาคประชาชนโดยใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ทำให้เครือข่ายระดับชุมชนที่ผ่านดำเนินงานมาแล้วสามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์เป็นอย่างดี นำความรู้ไปใช้ประโยชน์ทั้งการเผยแพร่ถึงระดับครัวเรือน และการร่วมเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์ที่ไม่ปลอดภัยจากรถเร่ ตลาดนัด นอกจากนี้ เครือข่ายบางแห่งสามารถชักนำให้เกิดกติกาสหชุมชนในการป้องกันสินค้าที่ไม่ปลอดภัยที่จะวางจำหน่ายภายในชุมชนได้ ซึ่งจะทำให้ชุมชนนั้นเข้มแข็งและประชาชนในชุมชนมีสุขภาพดีแบบยั่งยืนได้”

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย...รายงาน

ดักบาตรพระสงฆ์ เนื่องในงานได้รับพระบารมี 235 ปี กรุงรัตนโกสินทร์

นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วยผู้บริหาร ข้าราชการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมพิธีบิณฑบาตถวายพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และพิธีเจริญพระพุทธมนต์ ดักบาตรพระสงฆ์ เนื่องในงานได้รับพระบารมี 235 ปี กรุงรัตนโกสินทร์ ณ ลานคนเมือง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร เสาชิงช้า เขตพระนคร วันที่ 21 เมษายน 2560

ร่วมทำบุญดักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง เนื่องในเทศกาลวิสาขบูชา

เภสัชกร ดร.วรวิทย์ กิตติวงศ์สุนทร รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมทำบุญดักบาตรข้าวสารอาหารแห้ง เนื่องในเทศกาลวิสาขบูชา ประจำปี 2560 เพื่อรำลึกถึงพระคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าและการธำรงรักษา ประเพณีที่ดั่งาม ณ ลานพระอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ สำนักงาน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข จ.นนทบุรี วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ.2560

อบรมเชิงปฏิบัติการ ฟื้นฟูผู้ตรวจประเมินห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข

นายแพทย์สมฤกษ์ จิงสมาน รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานพิธีเปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการ ฟื้นฟูผู้ตรวจประเมินห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุขตามมาตรฐาน ISO 15189, ISO 15190, ISO 22870 และ ISO/IEC 17025 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผู้ตรวจประเมินห้องปฏิบัติการตามนโยบายข้อกำหนดเงื่อนไขการรับรองความสามารถของสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการให้มีมาตรฐานเดียวกัน ณ โรงแรมไมด้า ทวารวดี แกรนด์ จ.นครปฐม วันที่ 20 เมษายน พ.ศ.2560

ประชุมสัมมนาเพื่อจัดทำร่างมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานพิธีเปิดการประชุมสัมมนาเพื่อจัดทำร่างมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สอดรับกับนโยบายการปฏิรูปประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งจำเป็นต้องมีการปรับปรุงการบริหารจัดการและบุคลากรภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย ให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นการทำงานเพื่อประชาชน โดยมี นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นวิทยากร ณ ห้องประชุมกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข วันที่ 24 เมษายน พ.ศ.2560

พิธีวางพานพุ่มดอกไม้ถวายสักการะพระอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้าร่วมพิธีวางพานพุ่มดอกไม้ถวายสักการะพระอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันประสูติ 6 พฤษภาคม ณ บริเวณลานพระอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จ.นนทบุรี วันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ.2560

อบรมข้อกำหนด ISO 17034:2016 เพื่อให้การให้การรับรองผู้ผลิต/จัดเตรียมวัสดุอ้างอิง

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “ข้อกำหนด ISO 17034:2016 General requirements for the competence of reference material producers” เพื่อเตรียมความพร้อมการให้การรับรองผู้ผลิต/จัดเตรียมวัสดุอ้างอิง โดยมี ดร.ภทวิธ สร้อยสังวาล ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กล่าวรายงาน ณ ห้องประชุมโรงแรมนารายณ์ กรุงเทพฯ วันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2560

ปรึกษาหารือการบูรณาการข้อมูลพันธุกรรมมนุษย์ในการควบคุมวัคซีน

สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ โดยศูนย์พันธุศาสตร์การแพทย์ นำนักวิจัย และคณะผู้เชี่ยวชาญจากประเทศญี่ปุ่น ตามโครงการวิจัยร่วมไทย-ญี่ปุ่น เข้าพบ นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อปรึกษาหารือการบูรณาการข้อมูลพันธุกรรมมนุษย์และของเชื้อก่อโรคมาร่วมใช้ในการควบคุมวัคซีน ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในประเทศญี่ปุ่น และประเทศไทย ณ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ.2560

จัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจผู้รับบริการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

นายแพทย์สมฤกษ์ จิงสมาน รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจผู้รับบริการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยมีเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางภายในกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์เข้าร่วมอบรม ณ โรงแรมรามารการ์เด็นส์ กรุงเทพฯ วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ.2560

คุณภาพของ เครื่องวัดความดันโลหิต

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ทดสอบคุณภาพและเผยแพร่ข้อมูลของเครื่องวัดความดันโลหิต แก่ผู้บริโภคและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมแนะวิธีดูแลรักษาเครื่องเพื่อประสิทธิภาพในการใช้งานเครื่อง

นายแพทย์สุขุม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า โรคความดันโลหิตสูง นับเป็นหนึ่งในปัญหาสาธารณสุขสำคัญที่กำลังคุกคามสุขภาพของคนไทยและคนทั่วโลก และเป็นสาเหตุที่ทำให้เสียชีวิตก่อนวัยอันควร โรคนี้มักมีสาเหตุมาจากการรับประทานอาหารรสหวาน มัน เค็ม ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สูบบุหรี่ ไม่รับประทานผักและผลไม้ ขาดการออกกำลังกาย ความอ้วนและอายุที่เพิ่มขึ้น ผู้ที่มีปัจจัยเสี่ยงและมีอายุเกิน 40 ปีขึ้นไป ควรได้รับการตรวจวัดความดันโลหิตเป็นประจำ เพื่อทราบว่าเป็นความเสี่ยงต่อการเป็นโรคความดันโลหิตสูงหรือไม่ แต่ในปัจจุบันประชาชนสามารถตรวจวัดความดันโลหิตด้วยตัวเองแบบง่ายๆ ได้ที่บ้านด้วยเครื่องวัดความดันโลหิต ซึ่งเป็นเครื่องมือแพทย์ที่ใช้ในการตรวจวินิจฉัยโรค และใช้อย่างแพร่หลาย 2 ชนิด คือ เครื่องวัดความดันโลหิตแบบปรอทที่ใช้หูฟังและแบบอัตโนมัติ

สำนักงานสถิติและเครื่องมือแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ทดสอบคุณภาพเครื่องวัดความดันโลหิตทั้ง 2 ชนิดที่ใช้กันในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และใช้งานโดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 586 เครื่อง พบว่า มีเครื่องที่ตกมาตรฐานทั้งสิ้น 112 เครื่อง คิดเป็นประมาณร้อยละ 19

โดยส่วนใหญ่เป็นเครื่องที่ตกมาตรฐานด้านอัตราการรั่วของความดันในระบบ ซึ่งมีสาเหตุมาจากอุปกรณ์ประกอบชำรุด เช่น คัพ สาย ลูกยาง เป็นต้น

นายแพทย์สุขุม กล่าวเพิ่มเติมว่า แม้ว่าเครื่องวัดความดันโลหิตเหล่านี้จะใช้อย่างแพร่หลาย แต่ยังมีเครื่องที่ไม่ผ่านมาตรฐาน ทำให้มีผลกระทบในการวินิจฉัยโรค ผู้ใช้จึงคำนึงถึงข้อควรระมัดระวังในการดูแลรักษาเครื่อง โดยหลีกเลี่ยงการเก็บเครื่องในที่ที่มีความชื้นสูง ฝุ่นละออง ถูกแสงแดดโดยตรงและของมีคม อย่าวางวัตถุที่มีน้ำหนักมากทับลงบนเครื่องและไม่ป้อนลมเข้าหากไม่ได้สวมปลอกเข้ากับตัวผู้ป่วย ไม่ดึง ยึดหรือบิดปลอกพัน ไม่แกะ ถอด แยกส่วนประกอบซ่อมหรือปรับแต่งเครื่องเอง และสำหรับเครื่องวัดความดันโลหิตแบบอัตโนมัติ ควรถอดแบตเตอรี่ออกเมื่อไม่ได้ใช้งานเป็นเวลานาน นอกจากนี้ในการวัดความดันที่ถูกต้อง ผู้ตรวจควรพักผ่อนให้เพียงพอ งดสูบบุหรี่ งดดื่มกาแฟ และก่อนวัดควรนั่งพักให้หายเหนื่อยอย่างน้อย 5-10 นาที งดวัดความดันหลังรับประทานอาหารอิ่มใหม่ๆ และควรปัสสาวะให้เรียบร้อยก่อนวัด เพื่อให้ได้ค่าความดันที่ไม่คลาดเคลื่อน ซึ่งอาจส่งผลให้ค่าที่อ่านได้ไม่ถูกต้อง ดังนั้นผู้ใช้เครื่องวัดความดันโลหิตควรหมั่นใส่ใจดูแลรักษาเครื่องวัดความดันอย่างต่อเนื่อง และสอบเทียบเครื่องมือเป็นระยะเพื่อให้ได้มาตรฐาน หากมีข้อสงสัยหรือสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมสามารถติดต่อได้ที่ กลุ่มเครื่องมือแพทย์ สำนักงานสถิติและเครื่องมือแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข โทรศัพท์ 0-2951-0000 ต่อ 99956

สำนักงานสถิติและเครื่องมือแพทย์... รายงาน

(อ่านต่อจากหน้า 2 ภก.วรวิทย์ กิตติวงศ์สุนทร)

การพัฒนาสูตรเจลล้างจานจะเข้า ป้องกัน Sunburn โดยร่วมกับคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และชุมชนราชธานีโคก ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยจากการปนเปื้อนเชื้อรา มีประสิทธิภาพที่ดี และสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สมุนไพรไทยมากกว่า 100 เท่า สร้างเศรษฐกิจและรายได้แก่ชุมชนและเกษตรกร

การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานนมโคประเทศไทย ค่า Solid not Fat จากร้อยละ 8.5 เป็นร้อยละ 8.25 ซึ่งโคนมในประเทศไทยทุกสายพันธุ์ไม่สามารถให้ผลผลิตได้ตามมาตรฐานเดิม ทำให้เกษตรกรไทยผลิตนํ้านมดิบตกมาตรฐาน ต้องแก้ไขโดยซื้อนมผงจากต่างประเทศมาเติมเป็นการเพิ่มต้นทุน เมื่อได้ปรับปรุงมาตรฐานให้สอดคล้องกับความเป็นจริงแล้วเกษตรกรโคนมก็สามารถขายผลผลิตสำหรับการผลิตเป็นนมโรงเรียนได้

การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานชาขง (อาหาร) ให้เหมาะสมกับบริบทประเทศไทย ตัดมาตรฐานที่ไม่มีความจำเป็นและไม่กระทบต่อคุณภาพความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ ทำให้กลุ่มแม่บ้านในชนบทสามารถผลิตชาขงได้ตามมาตรฐาน

ความปลอดภัยของอาหารในนํ้ามันทอดซ้ำ ริเริ่มสร้างความตื่นตัวและรณรงค์ให้สังคมรับรู้ปัญหา และตระหนัก เรื่องความปลอดภัยในการบริโภค

นํ้ามันทอดซ้ำ ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงที่มีนัยสำคัญกับโรคที่เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง และโรคมะเร็ง เกิดภาคีเครือข่ายปฏิบัติการในทุกภูมิภาคจำนวนมาร่วมขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนนํ้ามันทอดซ้ำที่เสื่อมคุณภาพแล้ว เป็นนํ้ามันทอดที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ ซึ่งต่อมาได้มีมติคณะรัฐมนตรีให้กระทรวงสาธารณสุขเป็นเจ้าภาพหลัก โดยร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการเรื่องนี้ และได้ผลิตชุดตรวจนํ้ามันทอดซ้ำ ราคาประหยัด ความถูกต้องร้อยละ 99.7 เพื่อทดแทนการสั่งซื้อเครื่องมือราคาแพงจากต่างประเทศ

การพัฒนาโปรแกรม “หน้าต่างเตือนภัยสุขภาพ” (Single Window) เพื่อเตือนภัยต่อประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับดำเนินการไม่แพ้ประชาชนต้องเสี่ยงภัยในการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ปลอดภัย โดยมีอาสาสมัครสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกำลังสำคัญในการทำให้ชุมชนของตนเองปลอดภัย

ตัวอย่างข้างต้นเกิดจากความร่วมมือของสมาชิกในศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ และได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์มหาวิทยาลัยต่างๆ ส่วนราชการ ภาคีเครือข่ายต่างๆ เกิดความก้าวหน้าและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

กรมวิทย์ฯ เร่งพัฒนาชุดทดสอบตรวจหา แอนติบอดีเชื้อไวรัสซิกา

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข พัฒนาวิธีการตรวจไวรัสซิกาเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ระบาดในประเทศไทย โดยเร่งพัฒนาชุดทดสอบตรวจหาแอนติบอดีเชื้อไวรัสซิกา เพื่อเป็นประโยชน์ในการตรวจวินิจฉัยต่อไป

นายแพทย์สุภูมิ กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า โรคติดเชื้อไวรัสซิกา มีอยู่หลายเป็นพาหะนำโรคติดต่อมาสู่คนได้โดยการถูกยุงที่มีเชื้อกัด ซึ่งผู้ป่วยส่วนใหญ่ไม่แสดงอาการ ส่วนน้อยจะมีผื่นไข้ ตาแดง และปวดข้อ นอกจากนี้มีรายงานการแพร่เชื้อจากแม่สู่ลูกและทางเพศสัมพันธ์ อาจมีความเกี่ยวข้องกับภาวะทารกแรกเกิดมีศีรษะเล็กตั้งแต่กำเนิด โดยในช่วงปี 2556-2558 พบการระบาดในหลายพื้นที่ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จึงได้จัดเตรียมห้องปฏิบัติการให้พร้อมตรวจวินิจฉัย โดยการพัฒนาการตรวจโรคติดเชื้อไวรัสซิกา ด้วยวิธี Real time RT-PCR ซึ่งดัดแปลงจากวิธีของศูนย์ควบคุมโรคติดต่อสหรัฐอเมริกา (US-CDC) พร้อมทั้งพัฒนาการตรวจแอนติบอดีชนิด IgM และ IgG เพื่อตรวจทารกแรกเกิดและมารดา ซึ่งสามารถตอบสนองต่ออุบัติการณ์โรคติดเชื้อไวรัสซิกาในประเทศในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการมีความสำคัญต่อการควบคุมโรคไม่ให้แพร่กระจายไปในวงกว้างได้ นอกจากนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์กำลังพัฒนาชุดทดสอบวิธี Immuno chromatography เพื่อตรวจหาแอนติบอดี IgM และ IgG ต่อเชื้อไวรัสซิกา ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาประสิทธิภาพของชุดทดสอบก่อนการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการตรวจวินิจฉัยต่อไป

นายแพทย์สุภูมิ กล่าวเพิ่มเติมว่า ที่ผ่านมามีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้บริการตรวจวินิจฉัยโรคติดเชื้อไวรัสซิกา 2 วิธี คือ 1.การตรวจสารพันธุกรรมไวรัสซิกา ในตัวอย่างเลือด ปัสสาวะ และ

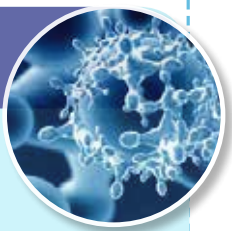
น้ำลาย ด้วยวิธี Real-time RT-PCR สามารถรู้ผลได้ภายใน 8 ชั่วโมง 2.การตรวจแอนติบอดีชนิด IgM และ IgG ต่อไวรัสซิกา ในตัวอย่างซีรัม ด้วยวิธี ELISA หากพบผู้ป่วยสงสัยติดเชื้อไวรัสซิกา สถานพยาบาลทุกระดับสามารถส่งตัวอย่างมาที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ในพื้นที่ต่างจังหวัดสามารถส่งตัวอย่างตรวจได้ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทั้ง 14 แห่ง ที่ตั้งกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ อย่างไรก็ตามวิธีป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสซิกาที่ดีที่สุดคือประชาชนต้องป้องกันตัวเองไม่ให้ยุงกัด และกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย ทั้งในและนอกบ้านโดยสวมเสื้อผ้ามิดชิด ทายาป้องกันยุงกัด นอนกางมุ้ง และหลีกเลี่ยงการเดินทางไปพื้นที่ที่มีการระบาดของโรค ทั้งนี้หากเดินทางกลับมาจากพื้นที่ที่มีการระบาด แล้วมีอาการออกผื่น มีไข้ ตาแดง ปวดข้อ ปวดศีรษะ โดยอาการจะปรากฏหลังผู้ป่วยได้รับเชื้อภายใน 3-12 วัน ให้รีบไปพบแพทย์ทันที และแจ้งประวัติการเดินทางให้แพทย์ทราบด้วย

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ... รายงาน

การเฝ้าระวังการกลายพันธุ์และการดื้อยาของ เชื้อไข้หวัดใหญ่ ประจำเดือนเมษายน 2560

จากการเฝ้าระวังไข้หวัดนกและไข้หวัดใหญ่ทางห้องปฏิบัติการ ศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มผู้ป่วย (CLUSTER) ที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง ได้แก่ ปอดบวม ปอดอักเสบ มาเพาะเชื้อและทำการตรวจวิเคราะห์โดยวิธี GENOTYPIC ASSAY เพื่อหาชนิดที่เกี่ยวข้องกับการดื้อยา และวิธี PHENOTYPIC ASSAY โดยการทดสอบเชื้อไวรัสกับยาต้านไวรัสในกลุ่ม NEURAMINIDASE INHIBITOR ผลการทดสอบดังนี้

ชนิด / สายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่	ผลการทดสอบ ประจำเดือนเมษายน 2560			ยอดสะสม ม.ค.52 – 28 เม.ย. 60
	จำนวนเชื้อที่ ทดสอบ	จำนวนเชื้อที่ ดื้อยา	ร้อยละที่ดื้อยา	ร้อยละที่ดื้อยา
ไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล				
1. A/H1N1 (2009)	7	0	0(0/7)	0.94 (13/1,381)
2. A/H3N2	4	0	0(0/4)	0 (0/1,073)
3. Influenza B	0	0	0(0/0)	0 (0/502)

ศูนย์ไข้หวัดใหญ่แห่งชาติ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข... รายงาน

ตัวอย่างน้ำบ่อน้ำสีดา
ส่งตรวจวันที่ 19 เมษายน 2560

ตัวอย่างน้ำบ่อน้ำสีดา
ส่งตรวจวันที่ 24 เมษายน 2560

นอกจากนี้ยังไม่ได้มาตรฐานทางด้านจุลชีววิทยา เนื่องจากพบเชื้อโคลิฟอร์ม (MPN Coliforms) มากกว่า 23 ต่อ น้ำ 100 มิลลิลิตร ซึ่งเกินเกณฑ์กำหนด และพบอีโคไลน์ (*E.coli*) และสแตฟิโลค็อกคัส ออเรียส (*S.aureus*) ซึ่งเป็นเชื้อที่เป็นสาเหตุของโรคทางเดินอาหาร ท้องเสีย และอาหารเป็นพิษ

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวต่ออีกว่า สำหรับตะกอนสีดาเป็นสารกลุ่มซิลไฟด์ตรวจพบในปริมาณ 4.8 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งคุณภาพน้ำบริโภคจะต้องไม่มีสารดังกล่าวอยู่เลย ดังนั้นจึงนำไปเทียบกับมาตรฐานน้ำที่พบว่าเกินมาตรฐานถึง 4.8 เท่า อย่างไรก็ตาม จากผลการทดสอบนี้ชี้ให้เห็นว่าตัวอย่างน้ำจากบ่อน้ำสีดาไม่ได้มาตรฐาน โดยพบเชื้อโรคอาหารเป็นพิษ และพบซิลไฟด์เกินมาตรฐานน้ำดื่ม จึงจัดเป็นน้ำเสีย

กรมวิทย์ฯ ย้ำ อย่าต้อน้ำในบ่อน้ำสีดาที่ อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เผย ผลตรวจวิเคราะห์น้ำในบ่อน้ำสีดาที่ อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส พบเชื้อโรคอาหารเป็นพิษ ฟลูออไรด์ เหล็กสูงกว่าเกณฑ์ และพบซิลไฟด์เกินมาตรฐานน้ำดื่ม จัดเป็นน้ำเสียที่ต้องผ่านการบำบัด หรือปรับปรุงคุณภาพน้ำตามมาตรฐานก่อนนำมาใช้ ดังนั้นจึงไม่แนะนำให้ดื่มหรือใช้น้ำบ่อน้ำสีดาเพราะมีความเสี่ยงต่อสุขภาพอาจทำให้เกิดโรคได้

นายแพทย์สุชม กาญจนพิมาย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า จากกรณีมีข่าวในหนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์ต่างๆ ที่เผยแพร่ข่าวชาวบ้าน ใน อ.ศรีสาคร จ.นราธิวาส พบบ่อน้ำสีดาอยู่บริเวณสวนยางพารา มีการเผยแพร่ภาพชาวบ้านจำนวนมากนำมาดื่ม และชำระร่างกาย โดยเชื่อว่าเป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ สามารถบรรเทาอาการบาดเจ็บและรักษาโรคผิวหนังได้ เพื่อเฝ้าระวังอันตรายต่อผู้บริโภค เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุข อำเภอสรีสาคร และเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาสได้ลงพื้นที่เก็บตัวอย่างน้ำบ่อน้ำสีดาดังกล่าว ส่งตรวจวิเคราะห์คุณภาพมาตรฐานน้ำดื่มและตรวจสอบตะกอนสีดาที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา เมื่อวันที่ 19 และ 24 เมษายน 2560 ทั้งนี้จากผลการทดสอบคุณภาพน้ำสีดาตามมาตรฐานน้ำบริโภค พบว่าไม่ได้มาตรฐานทั้งทางด้านเคมีและจุลชีววิทยา สาเหตุทางด้านเคมีเนื่องจากมีปริมาณสารฟลูออไรด์ และเหล็ก สูงกว่าเกณฑ์คุณภาพมาตรฐานน้ำดื่มตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 61 (พ.ศ.2524) ฉบับที่ 135 (พ.ศ.2534) และ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2553) โดยเฉพาะฟลูออไรด์ และเหล็กสูงกว่าเกณฑ์ถึง 14 และ 43 เท่า ตามลำดับ ซึ่งฟลูออไรด์อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระดูก ทำให้เป็นโรคฟันตกกระ ฟันลาย การทำงานของไตและต่อมไร้ท่อผิดปกติ ส่วนเหล็กถึงแม้ไม่มีผลต่อสุขภาพมากนัก แต่ถ้าได้รับในปริมาณมากอาจจะสะสมในตับทำให้เกิดโรคได้

ที่ต้องผ่านการบำบัด หรือปรับปรุงคุณภาพน้ำตามมาตรฐานก่อนนำมาใช้ ประชาชนไม่ควรดื่มหรือใช้น้ำบ่อน้ำสีดาเพราะมีความเสี่ยงต่อสุขภาพ อาจทำให้เกิดโรคได้

“สำหรับประเด็นที่ชาวบ้านเข้าใจว่าน้ำสีดาและใสได้ เพราะเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์นั้น จริงๆ แล้วเป็นปฏิกิริยาทางเคมี ถ้ามีอากาศน้อยหรือออกซิเจนต่ำจะทำให้เป็นสีดาเพราะมีตะกอนของสารประกอบเหล็กกับซิลไฟด์ แต่ถ้ามีอากาศหรือออกซิเจนสูงจะเกิดการสลายตัวเป็นซิลเฟออร์ และซิลเฟต ตะกอนสีดาจะหายไป น้ำจึงใสขึ้น” นายแพทย์สุชม กล่าวทิ้งท้าย

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา ... รายงาน

อ่านต่อจากหน้า 12 : ระวัง “ยาแผนปัจจุบัน”

และทำให้เสียชีวิตได้ ดังนั้นหากผู้บริโภคสนใจจะใช้อาหารเสริมดังกล่าว จำเป็นต้องมีความรู้และใช้วิจารณญาณในการเลือกซื้อเลือกผลิตภัณฑ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ มีคำรับรองจาก ออย. และ ไม่หลงเชื่อคำโฆษณาอวดอ้างสรรพคุณเกินจริง หากมีอาการผิดปกติให้หยุดรับประทานผลิตภัณฑ์เหล่านี้ รีบไปพบแพทย์ทันทีและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

สำหรับผลการตรวจวิเคราะห์โดยละเอียด ดังนี้ กาแฟสำเร็จรูปชนิดผง จำนวน 462 ตัวอย่าง จำแนกเป็น กลุ่มยารักษาโรคหย่อนสมรรถภาพทางเพศ ตรวจวิเคราะห์ 130 ตัวอย่าง พบซิลเดนาฟิล 33 ตัวอย่าง ทาเดาลาฟิล 1 ตัวอย่าง (ร้อยละ 26.2) กลุ่มยาลดความอ้วน ตรวจวิเคราะห์ 344 ตัวอย่าง พบไซบูทรามิน 47 ตัวอย่าง (ร้อยละ 13.7) กลุ่มยานอนหลับเบนโซไดอะซีปีนส์ ตรวจวิเคราะห์ 183 ตัวอย่าง พบลอร์ซีแพม 1 ตัวอย่าง (ร้อยละ 0.5) ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร จำนวน 1,034 ตัวอย่าง จำแนกเป็น กลุ่มยารักษาโรคหย่อนสมรรถภาพทางเพศ ตรวจวิเคราะห์ 287 ตัวอย่าง พบซิลเดนาฟิล 86 ตัวอย่าง ทาเดาลาฟิล 6 ตัวอย่าง ซิลเดนาฟิลร่วมกับทาเดาลาฟิล 24 ตัวอย่าง และซิลเดนาฟิลร่วมกับวาร์เดนาฟิล 7 ตัวอย่าง รวม 123 ตัวอย่าง (ร้อยละ 42.9) กลุ่มยาลดความอ้วน ตรวจวิเคราะห์ 187 ตัวอย่าง พบออลิสแตท 22 ตัวอย่าง (ร้อยละ 11.8) และตรวจวิเคราะห์ 849 ตัวอย่าง พบไซบูทรามิน 163 ตัวอย่าง (ร้อยละ 19.2) กลุ่มยาลดความอยากอาหาร ตรวจวิเคราะห์ 245 ตัวอย่าง พบเฟนฟลูรามีน 1 ตัวอย่าง (ร้อยละ 0.4) กลุ่มยาระบาย พบพินอล์ฟทาลีน 1 ตัวอย่าง จาก 245 ตัวอย่าง

(ร้อยละ 0.4) กลุ่มยาสเตียรอยด์ ตรวจวิเคราะห์ 103 ตัวอย่าง พบเดกซาเมธาโซน 2 ตัวอย่าง (ร้อยละ 1.9) และมีผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่ตรวจพบว่า มียาแผนปัจจุบัน 2 กลุ่ม จำนวน 3 ตัวอย่าง ได้แก่ ไซบูทรามินร่วมกับทาเดาลาฟิล 1 ตัวอย่าง และไซบูทรามินร่วมกับพินอล์ฟทาลีน 2 ตัวอย่าง และยากลุ่มเดียวกัน 2 ชนิด ได้แก่ ไซบูทรามินร่วมกับออลิสแตท 3 ตัวอย่าง เครื่องดื่ม (เครื่องดื่มอื่นนอกเหนือจากกาแฟ ชา ชาสมุนไพร ตามพระราชบัญญัติอาหาร) เช่น โกโก้ผง เครื่องดื่มผสมคอลลาเจน เครื่องดื่มคอลโรฟิลล์ เครื่องดื่มสมุนไพร เป็นต้น จำนวน 66 ตัวอย่าง จำแนกเป็นกลุ่มยาสเตียรอยด์ ตรวจวิเคราะห์ 41 ตัวอย่าง พบเดกซาเมธาโซน 6 ตัวอย่าง (ร้อยละ 14.6) และอาหารอื่นๆ ได้แก่ ชาสมุนไพร ข้าวกล้องงอก และวัตถุดิบที่เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์อาหาร เช่น สารให้กลิ่นรส น้ำตาลมอลโตส สารโคคิวทีเอ็น เป็นต้น จำนวน 41 ตัวอย่าง จำแนกเป็นกลุ่มยาลดความอ้วน ตรวจวิเคราะห์ 9 ตัวอย่าง พบออลิสแตท 1 ตัวอย่าง (ร้อยละ 11.1)

สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ... รายงาน

ลุ้นรับรางวัล

ประจำฉบับพฤษภาคม 2560

คำถาม

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เชิญผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ SME มาประชุมเพื่อหาแนวทางร่วมกันในการพัฒนาประเทศ ตามนโยบายเมืองไทย 4.0 โดยจะส่งเสริมสนับสนุนงานด้านใดบ้าง

รายชื่อผู้โชคดี

กรุณาส่งคำตอบ พร้อมระบุชื่อที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ของท่านที่สามารถติดต่อได้ ส่งมายัง ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000 หรือ ทางอีเมล prdmasc@dmasc.mail.go.th หรือ โทรสาร 02 5911707 หรือ ส่งเข้ามาที่กล่องข้อความ ในเฟซบุ๊ก เครือข่ายประชาสัมพันธ์กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ **เพื่อลุ้นรับ** ตึกต่านายชุดทดสอบ จำนวน 20 รางวัล (หมดเขตส่งคำตอบลุ้นรางวัลภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2560) ประกาศรายชื่อผู้โชคดี ในจดหมายข่าวกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ฉบับกรกฎาคม 2560 **เฉลยคำตอบ และรายชื่อผู้โชคดีประจำฉบับมีนาคม 2560** นักวิทยาศาสตร์การแพทย์เกียรติยศประจำปี พ.ศ.2560 คือใคร **ตอบ** ศาสตราจารย์ ดร.นายแพทย์ พลรัตน์ วิไลรัตน์

คุณจักรวาล พุ่มพร
คุณพัศมัย อภิรักษ์นาคกุล
คุณพัชรภรณ์ เงินมาก
คุณบงอร พลอยอุไร
คุณสุพัฒนา คงศิลป์

คุณจิตรา บัวทอง
คุณขวัญเรือน สุวรรณโสฬส
คุณสมบุญ อินทวิชัย
คุณวินัย ตั้งกิตติวัฒน์
คุณอัญชัน พรหมธิดา

จ.ส.อ.หญิง ผุสดี ตจสารอุไร
นายพิรธรรม เทียมเทียบรรณ
คุณจิรสุดา วัฒนาก
คุณเฉลียว นาคี
คุณกฤษณา ทิมงาม

คุณประจักษ์ เพ็ญโพธิ์
คุณวัชรียา สาร
คุณเกียรติศักดิ์ กองรส
คุณเจดาพร พุ่มตาด
คุณวรรณิษา ชาวโคกหม้อ

กรมวิทย์
เตือนภัย

ระวัง...

“ยาแผนปัจจุบัน” ปนปลอมในอาหาร

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เผยผลเฝ้าระวังการปนปลอมยาแผนปัจจุบันในอาหาร ระหว่าง ปี พ.ศ.2556-2559 พบว่ายังคงมีการนำยาแผนปัจจุบัน หลายกลุ่มและหลายชนิดมาผสมในอาหาร ซึ่งจัดว่าเป็นอาหาร ไม่บริสุทธิ์และเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย อาจก่อให้เกิดอันตราย และอาจทำให้เสียชีวิตได้ แนะนำผู้บริโภคควรใช้วิจารณญาณ ในการเลือกซื้อ ไม่หลงเชื่อคำโฆษณาอวดอ้างสรรพคุณเกินจริง หากมีอาการผิดปกติให้หยุดการรับประทานผลิตภัณฑ์เหล่านี้ รับไปพบแพทย์ทันที และแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการ ต่อไป

ระหว่างปี พ.ศ.2556-2559 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และหน่วยงานต่างๆ ในการเฝ้าระวังการใช้ยาแผนปัจจุบันในอาหาร จำนวน 6 กลุ่ม 14 ชนิดตัวยา ได้แก่ กลุ่มยารักษาโรคหอย่นสมรรถภาพทางเพศ (ซิลденаฟิล, ทาดาลาฟิล และวาร์เดนาฟิล) กลุ่มยาลดความอ้วน (เอเฟ็ดรีน, ออลิสแตท, เฟนเทอร์มิน และไซบูทรามิน) กลุ่มยาลดความอยากอาหาร (เฟนฟลูรามีน) กลุ่มยาระบาย (พินอล์ฟทาซีน) กลุ่มยาสเตียรอยด์ (เดกซาเมธาโซน และเพรดนิโซโลน) กลุ่มยานอนหลับเบนโซไดอะซีปีนส์ (อัลปราโซแลม, ไดอะซีแพม และ ลอราซีแพม) ในตัวอย่างกาแฟสำเร็จรูปชนิดผง ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เครื่องดื่ม และวัตถุดิบที่เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์อาหาร รวมทั้งสิ้น 1,603 ตัวอย่าง ผลการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ ยังคงตรวจพบการปนปลอมของยาแผนปัจจุบัน

เหล่านี้ ผู้บริโภคจึงมีความเสี่ยงที่จะได้รับอันตรายจากผลข้างเคียงของยาที่พบทั้งชนิดเดียวและพบร่วมกัน 2 ชนิด โดยยารักษาโรคหอย่นสมรรถภาพทางเพศอาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับระบบหลอดเลือดและหัวใจ เช่น มีอาการหัวใจวาย เส้นโลหิตในสมองแตก หัวใจเต้นผิดปกติ เลือดออกในสมองหรือปอด ความดันโลหิตสูง และเสียชีวิตเฉียบพลัน

ไซบูทรามินทำให้มีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหัวใจวาย และเส้นโลหิตในสมองแตก ส่วนออลิสแตทอาจส่งผลให้เกิดอาการข้างเคียงไม่พึงประสงค์ เช่น มีปัญหาเกี่ยวกับระบบขับถ่าย ไม่สามารถกลืนอุจจาระและขาดสารอาหาร เป็นต้น ดังนั้นการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมควรทำด้วยการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 3-5 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละอย่างน้อย 30 นาที และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการรับประทานอาหาร งดหวาน มัน เค็ม นอกจากนี้อาหารที่มีการปนปลอมยาแผนปัจจุบันจัดเป็นอาหาร ไม่บริสุทธิ์และเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย

(อ่านต่อหน้า 11)

สุขภาพดี
เริ่มต้นที่นี่

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ตั้งอยู่ที่อาคาร 14 ชั้น 2 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ถนนพหลโยธิน

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข
88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

เสนอแนะ ดิชม หรือ
ส่งบทความลงตีพิมพ์ ส่งมาได้ทั้ง
กองบรรณาธิการ
ฝ่ายประชาสัมพันธ์
สำนักงานเลขานุการกรม
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000
โทร. 0-2951-0000 ต่อ 99081
โทรสาร 0-2951-0312
E mail: prdmsc@dmisc.mail.go.th
www.dmsc.moph.go.th
www.dmscsmartlifeblog.com

เครือข่ายประชาสัมพันธ์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 22/2552
ไปรษณีย์กระทรวงสาธารณสุข

ที่ปรึกษา อธิบดี รองอธิบดี ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ ผู้อำนวยการสำนัก / สถาบัน / ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ กองบรรณาธิการ
อภิรัตน์ เจริญรอด, อภิสิทธิ์ เหมะสมสกุล, วชิพร แดงอุทัย, วีระวัฒน์ อินทริ่ง, พิรุญ คันทะชมภู, จงกล เงินมาก, วีระพล ดีโสภ, สรพล สิ้นเจริญรุ่ง,
ภาศินัย กลิ่นกุล, สุนันทา สุขสมิตร, สุวรรณ โพธิ์มา